

Centrul de Medicină Legală

Cod: PS 01

Procedura specifică

ISO 9001:2015	7.2/7.3
ISO/IEC 17025:2018	4.1
ISO/CEI 17020:2012	4.1
Data aplicării:	08.07.2024
Ediția: 01	pag. 1 din 11

Avertizările de integritate

PS 01

Responsabilități	Elaborat	Verificat	Aprobat
Nume/Prenume	SOLOVEI Galina	PĂDURE Adelina	ȘARPE Vasile
Funcția	Jurisconsult	RSM	Director Ordinul CML nr. 30 din 08.07.2024
Data	08.07.2024	08.07.2024	08.07.2024
Semnătura			

Cuprins:

Nr. secțiunii	Denumirea secțiunii	Pagina
	Evidența modificărilor	3
1	Scop și domeniu de aplicare	4
2	Documente de referință	4
3	Definiții și abrevieri	5
3.1	Definiții	5
3.2	Abrevieri	6
4	Descrierea procedurii	7
4.1	Dezvăluirea internă a încălcării legii	7
4.2	Înregistrarea dezvăluirii interne	7
4.3	Examinarea avertizării de integritate	7
4.4	Încetarea examinării dezvăluirii interne sau externe	8
4.5	Protecția avertizorului de integritate	8
4.6	Interdicția răzbunărilor	9
5	Responsabilități	10
6	Răspunderea	10
7	Înregistrări	11

Evidența modificărilor

Ediția	Obiectul modificării	Data	Semnătura de aprobare

1. SCOP ȘI DOMENIU DE APLICARE

Scopul acestei proceduri este:

- crearea unui climat organizațional favorabil pentru dezvoltarea practicilor ilegale în cadrul Centrului de Medicină Legală;
- stabilirea responsabilităților de înregistrare și examinare a dezvoltărilor privind încălcări ale legii (avertizări de integritate) în cadrul Centrului de Medicină Legală și de recunoaștere în calitate de avertizor de integritate a angajaților Centrului de Medicină Legală;
- stabilirea responsabilităților angajatorului de aplicare a măsurilor de protecție față de angajații Centrului de Medicină Legală care dezvoltă cu bună-credință și în interes public încălcări ale legii interne.

Procedura se aplică de către și față de toți angajații Centrului de Medicină Legală în procesul de dezvoltare internă/externă a încălcărilor actelor normative, de înregistrare, examinare, evidență a avertizărilor de integritate și de acordare a măsurilor de protecție pentru avertizorii de integritate.

Procedura este elaborată ținând cont de legislația în vigoare și în conformitate cu cerințele standardelor SM EN ISO/IEC 17025, SM SR EN ISO/CEI 17020 și ISO 37002 - Sisteme de gestionare a avertizărilor de integritate – Instrucțiuni.

Normele prezentei proceduri nu se aplică procedurilor privind:

- a) achizițiile publice în domeniile apărării și securității naționale, în cazul în care acestea intră sub incidența reglementărilor privind secretul de stat, precum și alte informații ce constituie secret de stat;
- b) secretul profesional al avocatului;
- c) confidențialitatea informațiilor medicale;
- d) caracterul secret al deliberărilor judiciare;
- e) desfășurarea procesului penal.

Prin derogare de la alin. (2) din Legea 165/2023 angajații care au calitatea de agenți publici, în cazul unor influențe necorespunzătoare exercitate asupra lor, precum și în cazul altor încercări de a-i implica în manifestări de corupție în sensul Legii integrității nr.82/2017 și al Legii nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, sunt obligați să le denunțe.

Angajații au dreptul să depună dezvoltări privind încălcări ale legii, să fie recunoscuți în calitate de avertizori de integritate și să beneficieze de protecție în condițiile prevăzute la Legea 165/2023 și prezenta procedură.

2. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

Legea nr.68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar

Legea nr.71/2007	cu privire la registre
Legea nr.82/2017	integrității
Legea nr.165/2023	privind avertizorii de integritate
HG nr.58 din 04.02.2010	pentru aprobarea Regulamentului Centrului de Medicină Legală
SM EN ISO 9001:2015	Sisteme de management al calității
SM SR EN ISO/IEC 17020:2013	Evaluarea conformității. Cerințe pentru funcționarea diferitelor tipuri de organisme care efectuează inspecții
SM EN ISO/IEC 17025:2018	Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări
ISO 37002	Sisteme de gestionare a avertizărilor de integritate – Instrucțiuni

3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

3.1 Definiții

În sensul prezentei proceduri, următoarele noțiuni semnifică:

Avertizare de integritate – dezvăluirea de către angajații Centrului de Medicină Legală a unor informații obținute în context profesional, referitoare la încălcări ale legii care amenință ori prejudiciază drepturile unei persoane sau interese ocrotite de lege, înregistrată în Registrul dezvăluirilor privind încălcări ale legii.

Avertizor de integritate – angajatul Centrului de Medicină Legală care efectuează o avertizare de integritate sau dezvăluie public informații referitoare la încălcări ale legii, obținute în context profesional;

Angajat – persoană fizică care în ultimele 12 luni :

- a) are sau a avut calitatea de salariat în raport cu angajatorul, în sensul legislației muncii
- b) are sau a avut calitatea de voluntar sau stagiar în raport cu angajatorul;
- c) are sau a avut raporturi juridice contractuale, civile cu angajatorul;
- d) are sau a avut calitatea de candidat la o funcție vacantă, participând la un concurs de angajare;
- e) are sau a avut calitatea de beneficiar al unor servicii sociale;
- f) are sau a avut calitatea de persoană care a făcut sau face parte din organul de administrare, de conducere sau de supraveghere al CML, inclusiv calitatea de membru al consiliului de administrație sau de persoană numită în consilii științifice și consultative, în comisii de specialitate ori în alte organe colegiale organizate în structura CML sau pe lângă acesta;
- g) deține sau a deținut o funcție electivă;

Angajator – Centrul de Medicină Legală, care:

- a) a intrat în raporturi juridice de angajare sau de muncă cu un angajat;
- b) a intrat în raporturi juridice contractuale, civile cu un angajat;
- c) a intrat în raporturi juridice ce vizează prestarea de servicii sociale cu un angajat.

Dezvăluire externă de încălcare a legii – comunicarea verbală sau scrisă a oricăror informații referitoare la o încălcare a legii care amenință sau prejudiciază interese ocrotite de lege, făcută din cadrul CML, prin intermediul canalelor externe de raportare (comunicată autorității externe de examinare);

Dezvăluire internă de încălcare a legii – comunicare verbală sau scrisă a oricăror informații referitoare la o încălcare a legii care amenință sau prejudiciază drepturile persoanei sau interese ocrotite de lege, făcută din cadrul CML, prin intermediul canalelor interne de raportare (comunicată angajatorului);

Informații referitoare la încălcări ale legii – informații, inclusiv suspiciuni rezonabile, referitoare la încălcări efective sau potențiale ale legii, care s-au produs sau care sunt susceptibile să se producă în cadrul CML în care activează sau a activat angajatul ori cu care acesta este sau a fost în contact prin intermediul activității sale, precum și informațiile referitoare la încercări de a tăinui astfel de încălcări;

Încălcarea a legii – acțiune sau inacțiune de nerespectare a dispozițiilor legale, care încalcă grav sau esențial drepturile persoanei sau interese ocrotite de lege, care s-a produs ori este susceptibilă să se producă în cadrul CML în domeniile: achiziții publice, servicii, prevenirea spălării banilor, prevenirea și combaterea corupției, protecția mediului, protecția radiologică și siguranța nucleară, sănătatea publică, protecția consumatorului, protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, securitatea rețelelor și a sistemelor informatice;

Persoana vizată în dezvăluire – persoana fizică sau juridică menționată în dezvăluirea de încălcare a legii drept persoană căreia i se atribuie încălcarea legii;

Persoana sau subdiviziunea desemnată (responsabilul desemnat) – secția resurse umane/juridică a CML, desemnată pentru desfășurarea acțiunilor subsecvente;

Răzbunare – orice acțiune sau omisiune directă ori indirectă, apărută într-un context profesional, care este determinată de o dezvăluire internă, externă sau publică, ce provoacă sau poate provoca prejudicii nejustificate angajatorului sau avertizorului de integritate

3.2 Abrevieri

CML	Centrul de Medicină Legală
CNA	Centrul Național Anticorupție
ȘS	Șeful secției
RSM	Responsabilul pentru SIM al CML

SIM Sistemul integrat de management

OI Organismul de inspecții

4. DESCRIEREA PROCEDURII

4.1 Dezvăluirea internă a încălcării legii

Procedura internă de dezvăluire a încălcărilor legii în cadrul CML se efectuează în conformitate cu prevederile art.12 din Legea 165/2023.

Depunerea dezvăluirii despre încălcări ale legii care a devenit cunoscută angajatului CML și se referă la activitatea din cadrul CML, inclusiv a subdiviziunilor sale se face prin completarea de către angajatul CML a *Chestionarului dezvăluirii interne de încălcare a legii (Fr.01 PS 01)* sau verbal.

Chestionarul dezvăluirii interne în formă scrisă este depus completat la responsabilul desemnat de primirea, înregistrarea, examinarea și soluționarea dezvăluirilor interne privind încălcări ale legii în cadrul CML.

În cazul imposibilității depunerii dezvăluirii în formă scrisă la responsabilul desemnat al CML și, în scopul protecției confidențialității, Chestionarul dezvăluirii și, după caz, probele confirmative, poate fi transmis la adresa de e-mail: galina.solovei@cml.gov.md sau comunicat la numărul de telefon (022)738274.

Pentru a fi înregistrată în Registrul CML dezvăluirile privind încălcări ale legii și pentru a fi recunoscută drept avertizare de integritate, dezvăluirea internă de încălcare a legii trebuie să întrunească următoarele condiții:

- a) să fie raportată angajatorului, prin intermediul canalelor interne de raportare;
- b) să fie făcută de un angajat al CML;
- c) informațiile să fie obținute în context profesional;
- d) circumstanțele relatate să constituie o încălcare a legii.

4.2 Înregistrarea dezvăluirii interne

Înregistrarea dezvăluirii interne a încălcării legii se face în *Registrul dezvăluirilor privind încălcări ale legii*, cod Rg.01 PS 01, care este ținut de responsabilul desemnat al CML.

La înregistrare se verifică respectarea condițiilor indicate în prezenta procedură și legea 165/2023 cu ulterioara eliberare a cotorului, parte a *Chestionarului dezvăluirii interne de încălcare a legii (Fr.01 PS 01)*.

4.3 Examinarea avertizării de integritate

La depunerea dezvăluirii de încălcare a legii, serviciul juridic confirmă recepționarea acesteia și, în termen de 3 zile lucrătoare de la primire, comunică în scris angajatului despre recepționarea dezvăluirii. În cazurile în care, dezvăluirea de încălcare a legii excedează limitele de competență ale angajatorului, aceasta este transmisă spre

examinare altor entități publice, potrivit competențelor, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării dezvăluirii în *Registru*, cu respectarea confidențialității.

În termen de 3 luni de la data confirmării de primire a dezvăluirii de încălcare a legii, cu excepția cazului în care informarea ar putea prejudicia procesul examinării acesteia, responsabilul desemnat îl informează în scris pe angajat despre stadiul examinării dezvăluirii, iar pe directorul CML – despre desfășurarea acțiunilor subsecvente și modalitatea de soluționare a dezvăluirii. În cazul în care angajatului nu i-a fost comunicată nicio confirmare de primire a dezvăluirii de încălcare a legii, responsabilul desemnat îl informează în scris pe angajat despre stadiul examinării dezvăluirii respective în termen de 3 luni de la expirarea perioadei de 3 zile de la depunerea acesteia.

Rezultatele examinării dezvăluirii de încălcare a legii sunt aduse la cunoștința angajatului care a depus-o în termen de 3 luni de la data confirmării de primire a dezvăluirii respective sau, în cazuri justificate corespunzător, în termen de 6 luni.

4.4 Încetarea examinării dezvăluirii interne sau externe

Dezvăluirea internă sau externă de încălcare a legii și avertizarea de integritate încetează să fie examinate atunci când:

- a) dezvăluirea de încălcare a legii nu întrunește condițiile prevăzute la art.13 alin.(1) sau, după caz, la art.15 alin.(1) al Legii 165/2023 și prezentei proceduri;
- b) avertizarea de integritate conține informații evident nesemnificative, constatate după o examinare corespunzătoare a acesteia;
- c) dezvăluirea de încălcare a legii este depusă în mod repetat, fără prezentarea unor argumente și informații suplimentare, care să justifice reluarea acțiunilor subsecvente;
- d) dezvăluirea de încălcare a legii este transmisă anonim și nu conține informații suficiente referitoare la încălcări ale legii, care să permită examinarea acesteia.
- e) În termen de 5 zile lucrătoare de la data luării deciziei de încetare a examinării avertizării de integritate, acest fapt se comunică avertizorului de integritate în scris, cu indicarea temeiului legal, excepție fiind situația prevăzută la pct.4.4, lit. d) din prezenta procedură.

4.5 Protecția avertizorului de integritate

Pentru a beneficia de măsurile de protecție prevăzute de prezenta procedură și Legea 165/2023, trebuie să fie întrunite, cumulativ, următoarele condiții:

- a) avertizarea de integritate este efectuată prin intermediul canalelor interne, externe sau publice de raportare a încălcării legii;
- b) avertizarea de integritate este efectuată existând motive întemeiate de a crede că informațiile referitoare la încălcarea legii erau adevărate la momentul dezvăluirii;

- c) angajatul care efectuează o dezvăluire de încălcare a legii este recunoscut în calitate de avertizor de integritate în modul stabilit de prezenta lege;
- d) avertizorul de integritate este supus răzbunării;
- e) există o legătură de cauzalitate între dezvăluirea de încălcare a legii și pretinsa răzbunare.

Directorul CML asigură că orice caz și formă de răzbunare împotriva angajaților CML se examinează, urmând a fi stabilită legătura de cauzalitate (cauză-efect) care există între dezvăluire și tratamentul defavorabil suferit, în mod direct sau indirect, de către avertizorul de integritate.

Pentru a asigura aplicarea măsurilor de protecție a avertizorilor, directorul CML:

- a) examinează solicitările de protecție ale avertizorilor de integritate;
- b) întreprinde acțiuni cu caracter administrativ în vederea încetării răzbunării împotriva angajatului, aplicând garanțiile stabilite de legislație pentru protecția avertizorului de integritate.

4.6 Interdicția răzbunărilor

Este interzisă orice formă de răzbunare împotriva avertizorilor de integritate, în special:

- a) orice formă de suspendare a raporturilor de muncă, de concediere sau măsuri echivalente;
- b) retrogradarea sau împiedicarea promovării în funcție;
- c) orice modificare a raporturilor de serviciu, cum ar fi transferul la o altă muncă în cadrul aceleiași unități, în dezavantajul avertizorului de integritate, reducerea salariului, schimbări ale programului de muncă;
- d) împiedicarea dezvoltării profesionale;
- e) evaluarea negativă a performanței sau recomandări negative privind activitatea profesională desfășurată;
- f) aplicarea oricărei alte sancțiuni disciplinare, inclusiv financiare;
- g) constrângerea, intimidarea, hărțuirea;
- h) discriminarea, tratamentul inechitabil sau crearea oricărui dezavantaj;
- i) refuzul de a transforma un contract de muncă pe o durată determinată într-un contract de muncă pe durată nedeterminată, în cazul în care angajatul a avut așteptări legitime că i s-ar oferi o funcție permanentă;
- j) refuzul de a prelungi un contract de muncă pe o durată determinată sau încetarea anticipată a unui astfel de contract;
- k) cauzarea de prejudicii, inclusiv la adresa reputației persoanei în cauză, în special pe platformele de socializare, sau cauzarea de pierderi financiare,

inclusiv sub forma pierderii unor oportunități de afaceri și a pierderii de venituri;

- l) includerea pe o listă neagră în baza unui acord sectorial sau de alt tip, formal sau informal, care poate presupune că persoana în cauză nu își va găsi, în viitor, un loc de muncă în sectorul respectiv;
- m) rezilierea anticipată sau anularea unui contract pentru bunuri sau servicii;
- n) anularea unei licențe sau a unui permis;
- o) solicitarea de efectuare a unei evaluări psihiatrice sau medicale;
- p) alte forme directe sau indirecte de răzbunare, inclusiv asupra membrilor familiei sau a persoanelor apropiate avertizorului de integritate.

5. RESPONSABILITĂȚI

Directorul CML:

- aprobarea prezentei proceduri;
- desemnează persoana/subdiviziunea responsabilă de înregistrare și examinarea dezvăluirilor privind încălcări ale legii;
- asigură transmiterea informației către CNA/altei autorități dacă informația comunicată întrunește elementele constitutive ale unei contravenții sau infracțiuni;
- asigură aplicarea măsurilor de protecție a avertizorilor de integritate;
- asigură examinarea cazurilor de răzbunare, în limita competenței.

Responsabilul desemnat:

- respectarea confidențialității informațiilor din Registrul dezvăluirilor privind încălcări ale legii în cadrul CML, conform art. 9 din Legea nr. 165/2023;
- examinarea în termenul stabilit a circumstanțelor expuse în avertizările de integritate și informarea avertizorului de integritate privind rezultatele examinării;
- transmiterea către CNA fie altei autorități competente a informațiilor comunicate, care conțin elementele constitutive ale unei contravenții sau infracțiuni.

Salariații CML:

- să dezvăluie încălcările de lege cunoscute.

6. RĂSPUNDEREA

Împiedicarea, prin orice mijloace, a dezvăluirilor privind încălcări ale legii de către persoana desemnată să recepționeze, să înregistreze și să examineze avertizările de integritate atrage răspunderea disciplinară sau contravențională.

Întreprinderea unor măsuri de răzbunare împotriva avertizorilor de integritate, inclusiv împotriva membrilor de familie sau a persoanelor apropiate avertizorului de integritate atrage răspunderea disciplinară, contravențională sau penală.

Neluarea măsurilor de asigurare a dezvăluirilor privind încălcări ale legii în cadrul CML, nerespectarea confidențialității persoanelor care dezvăluie încălcări ale legii și a persoanelor vizate în dezvăluiri, neasigurarea măsurilor de protecție a persoanelor recunoscute în calitate de avertizori de integritate atrag răspunderea disciplinară sau contravențională.

Neluarea măsurilor de încetare ori de suspendare a faptelor care prejudiciază interesul public sau neluarea măsurilor de prevenire a faptelor ce pot cauza prejudicii ulterioare interesului public atrage răspunderea contravențională sau penală.

Nerespectarea obligației de instituire a canalelor interne de raportare a încălcărilor legii atrage răspunderea contravențională.

Raportarea în cunoștință de cauză a unor informații false referitoare la încălcări ale legii atrage răspunderea contravențională sau penală.

7. ÎNREGISTRĂRI

Formularele/ registrele stabilite prin prezenta procedură sunt reprezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1. Lista formularelor/registrelor

Nr.	Denumirea formularelor	Codul (indicativul)
1.	Formular dezvăluirii interne a încălcări ale legii	Fr.01 PS 01
2.	Registrul dezvăluirilor privind încălcări ale legii	Rg.01 PS 01

NOTA: Prezentul document și formularele stabilite prin prezenta procedură se difuzează pe cale electronică și este accesibil pentru toți salariații CML.

Formularul *Lista de difuzare/informare*, cod Fr.08 PSM 01, cu listele nominale și semnăturile tuturor angajaților CML în original, se vor completa și prezenta de către Șefii subdiviziunilor în Secția Serviciul juridic în termen de 1 lună după difuzarea Procedurii.

Formularul *Lista de difuzare/informare*, cod Fr.08 PSM 01, se va completa permanent la angajarea noilor persoane în cadrul CML și se vor păstra în Secția Serviciul juridic.

Centrul de Medicină Legală

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova

MD 2025, mun. Chișinău, str. Vl. Korolenco, 8; tel. +373 22 727933
IDNO 1006601004105; www.medicina-legala.md; cancelaria.cml@cml.gov.md

ORDIN

mun. Chișinău

din 08.07.2024

Nr. 30

„Cu privire la aprobarea și implementarea
Procedurii specifice (PSO1) *Avertizorii de
integritate* în cadrul Centrului de
Medicină Legală ”

În scopul executării Legii nr.165/2023 privind avertizorii de
integritate

APROB:

Procedura specifică (PSO1) „*Avertizorii de integritate*” în cadrul
Centrului de Medicină Legală,

ORDON:

1. Implementarea Procedurii specifice (PSO1) „*Avertizorii de integritate*” în cadrul Centrului de Medicină Legală.
2. Dna Galina Solovei, juristconsult, va transmite șefilor de subdiviziuni varianta electronică a Procedurii specifice (PSO1) „*Avertizorii de integritate*”
3. Șefii subdiviziunilor vor aduce la cunoștința subalternilor Procedura specifică (PSO1) „*Avertizorii de integritate*” contra semnătură cu ulterioara expediere, în termen de 1 lună de la data recepționării, a *Listei de difuzare/informare*, cod Fr.08 PSM 01.
4. A numi dna Solovei Galina, jurisconsult, persoana responsabilă în subdiviziunea specializată.
5. A abroga ordinul CML nr.39 din 31.12.2014 pentru aprobarea *Regulamentului privind avertizorii de integritate* în cadrul Centrului de Medicină Legală.
6. Controlul îndeplinirii prezentului ordin mi-l asum personal.

Director

Vasile ȘARPE